

Ansvarsutövande 2016

Haparanda stad

Mars 2017

Kommunstyrelsen

Barn- och ungdomsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Socialnämnden

Innehåll

- *Del 1 Inledning*
- *Del 2 Metod*
- *Del 3 Kommunstyrelsen*
- *Del 4 Barn- och ungdomsnämnden*
- *Del 5 Samhällsbyggnadsnämnden*
- *Del 6 Socialnämnden*
- *Del 7 Övriga iakttagelser och kommentarer*
- *Del 8 Måluppfyllelse*
- *Del 9 Revisionella bedömningar*

Del 1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Nämnder ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa verktyg tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Revisionsobjekten i denna granskning är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Syfte

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 9. Syftet är att granska och pröva om nämndernas ansvarsutövande utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Del 2

Metod

Metod

Metod

Del 1: Granskningen har initialt skett genom protokollsanalys av kommunstyrelsens och nämndernas styrning och kontroll av sina uppdrag/ansvarsområden (se KF:s reglementen). Syftet med analysen är att få en överblick över hur olika ärenden och verksamhetsområden prioriteras av respektive politiskt organ.

Del 2: Därefter har en träff med företrädare för respektive revisionsobjekt genomförts. Syftet med träffen var framför allt att diskutera resultatet från protokollsgranskningen.

I samband med granskningen av årsredovisningen granskas revisionsobjektens måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi år 2016. Observera att de hänvisningar som görs till helåret 2016 avseende måluppfyllelse för ekonomi och verksamhet för styrelsen och nämnderna är *preliminära*, och vid granskningstillfället *inte politiskt antagna*, vilket skulle kunna innebära att de kan komma att ändras något.

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2016.

Metod – exempel samhällsbyggnadsnämnden

Inom ramen för protokollsgranskningen har vi utgått från kommunstyrelsens och respektive nämnds reglemente och fördelat kategoriserat dess huvuduppdrag i en tabell. Nedan framgår ett exempel på hur kategorisering skett avseende samhällsbyggnadsnämndens huvuduppdrag utifrån reglementet. Sedan har kommunstyrelsen och nämndernas protokoll analyserats och de ärenden som behandlats har sorterats som antingen som ett styrande ärende eller ett kontrollerande ärende. Det finns dock ärenden i protokollen som har varit av både styrande och kontrollerande karaktär, varpå de sorteras in i båda kolumnerna som framgår av exemplet nedan. Detta har sedan resulterat i kvantitativa sammanställningar avseende hur kommunstyrelsen och nämnderna styrt och följt upp sina respektive ansvarsområden under 2016.

Vidare har statistik avseende antal ärende per sammanträde samt sammanträdenas längd samlats in.

Huvuduppdrag	Ärenden styrning	Ärenden kontroll
Fysisk detaljplanering		
Bygglovsprövning och byggtillsyn		
Livsmedel tillsyn, taxor osv		
Tillsyn av miljö, bevakning natur och miljö		
Övrigt (Tobak, Bostadsanpassning, remisser informationer och delgivningar, delegerade ärenden etc)		
Totalt		

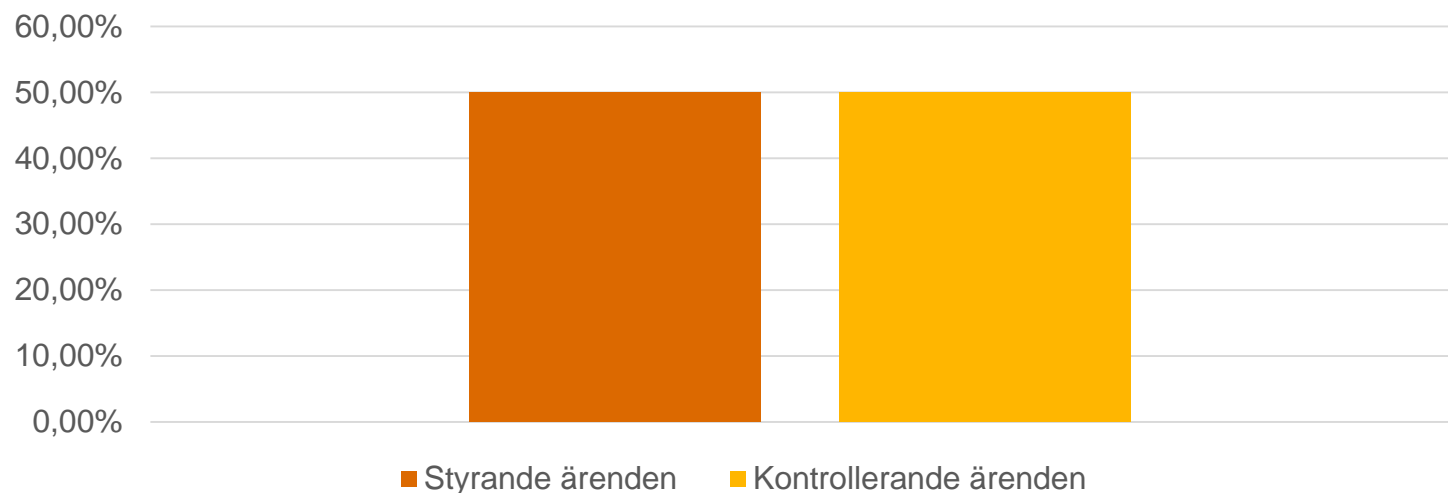
Del 3

Kommunestyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag enligt reglementet

- **Förslag till kommunfullmäktige**
- **Kommunstyrelsen som facknämnd utöver näringslivsfrågor**
- **Uppsikt över nämnder och bolag**
- **Näringsliv och besöksnäring**

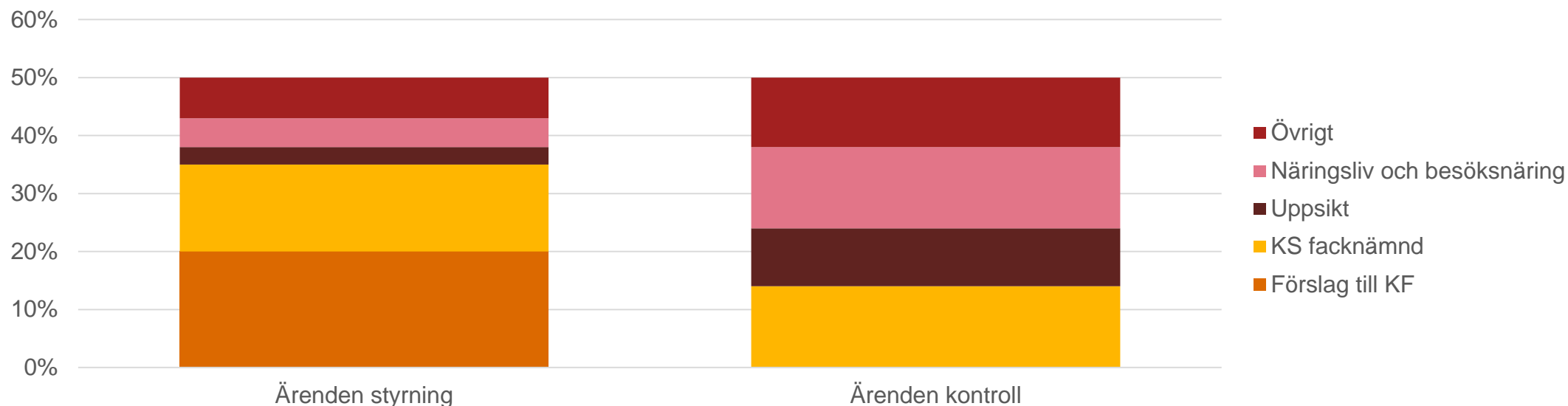
Kommunstyrelsen

Kommentarer: Av granskningen av kommunstyrelsens protokoll framgår att styrelsen har behandlat lika många ärenden där styrelsen styr/beslutat i ett ärende som när styrelsen kontrollerat eller följt upp ett ärende. Av insamlad statistik framgår att styrelsen har haft något färre ärenden per sammanträde än genomsnittet för nämnderna, samt att styrelsen har haft något kortare sammanträden. Ett ärende som behandlas inom styrelsen tog i genomsnitt lika länge som ett genomsnittligt ärende hos nämnderna.

	Totalt antal ärenden	Total tid sammanträden	Ärenden/sammanträde	Minuter/sammanträde	Minuter/ärende
Kommunstyrelsen	195	2090	20	209	12
Snitt samtliga nämnder	189	2084	26	235	12

Kommunstyrelsen

Kommentarer: Granskningen av styrelsens protokoll visar att majoriteten av de beslut styrelsen fattat rör förslag till kommunfullmäktige samt ärenden som berör styrelsen som facknämnd (utöver näringsliv- och besöksnäringsspörsmål). Vad gäller uppföljande/kontrollerande ärenden så har styrelsen följt upp ärenden inom områdena näringsliv och besöksnäring (ca 14 % av alla ärenden) samt andra områden som berör styrelsen som facknämnd i högst utsträckning (ca 14 % av alla ärenden). Utövande av uppsikt över nämnderna har stått för ca 10 % av alla ärenden. Av träffen där styrelsens presidium bjudits in framgår att presidiet ser det som positivt att uppsikten över nämnderna uppgår till ca 10 %. Att näringsliv och besöksnäring följs upp i stor utsträckning uppges kunna bero på att styrelsen vid några tillfällen följt upp ärenden kopplade till campingen i kommunen under 2016. Vidare anges att fördelningen som ses i staplarna ovan även till viss del beror på den långtgående delegationen som finns inom styrelsen och dess verksamheter.

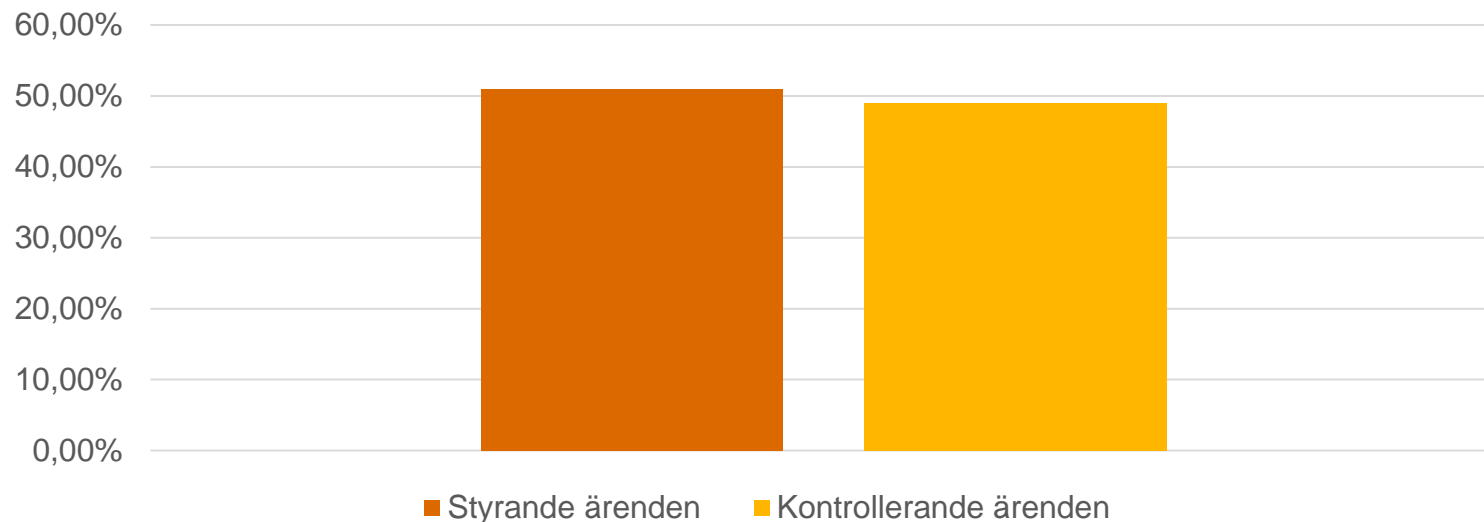
Del 4

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämndens uppdrag enligt reglementet

- **Förskola och skolbarnomsorg**
- **Grundskola**
- **Särskola och särvux**
- **Gymnasieskola**
- **Kommunal vuxenutbildning inkl SFI, uppdragsutbildning, eftergymnasial utbildning**
- **Kultur**
- **Fritid**
- **Kost och lokalvård**

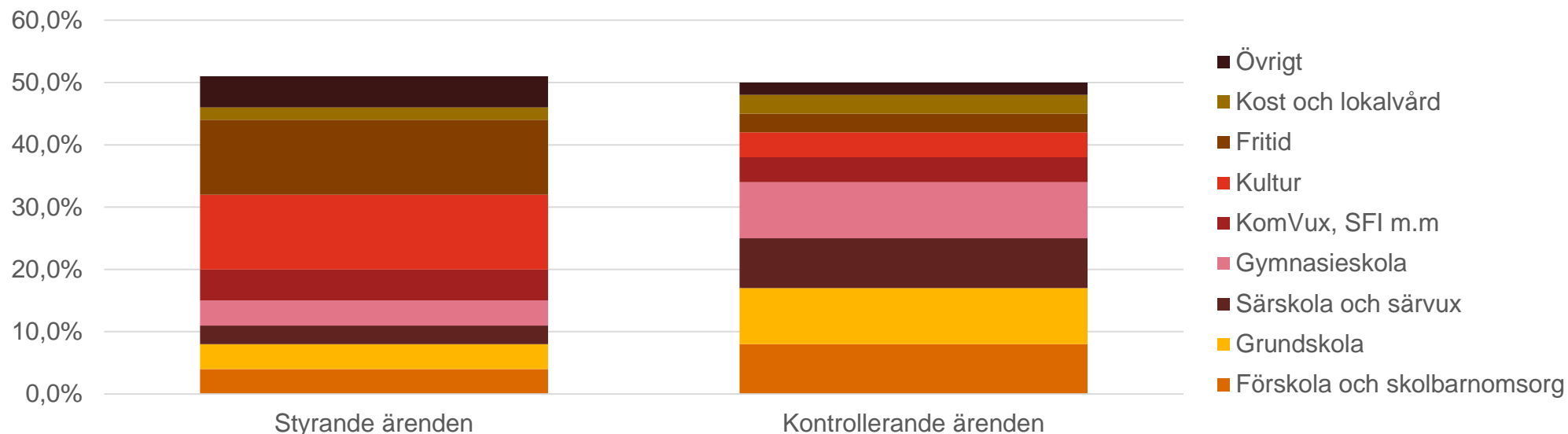
Barn- och ungdomsnämnden

Kommentarer: Av granskningen av barn- och ungdomsnämndens protokoll framgår att nämnden behandlat ungefär lika många ärenden där nämnden styrt/beslutat i ett ärende som när nämnden kontrollerat eller följt upp ett ärende. Av insamlad statistik framgår att nämnden under året har behandlat fler ärenden än snittet för styrelsen och övriga nämnder. Nämnden har även haft fler ärende per sammanträde och längre sammanträden än genomsnittet. Ett ärende har i genomsnitt tagit två minuter kortare tid att behandla än snittet hos styrelsen och övriga nämnder. Av protokollsgranskningen samt träffen där nämndens presidium bjudits in, framgår att den stora mängd ärenden avseende föreningsstöd som nämnden beslutar om bland annat bidrar till att snittet för antalet ärenden är så pass högt jämfört med styrelsen och de andra nämnderna.

	Totalt antal ärenden	Total tid sammanträden	Ärenden/sammanträde	Minuter/sammanträde	Minuter/ärende
Barn- och ungdomsnämnden	262	2550	33	319	10
Snitt samtliga nämnder	189	2084	26	235	12

Barn- och ungdomsnämnden

Kommentarer: Granskningen av nämndens protokoll visar på att ca en fjärdedel av alla ärenden nämnden hanterat vid sina sammanträden 2016 rör styrning av områdena kultur och fritid. Detta kan till stor del härledas till alla de föreningsbidrag som nämnden beslutat om. Genom träffen med nämndens presidium framgår att nämnden för 2017 har reviderat delegeringen avseende föreningsstöd och att detta kommer medföra att merparten av dessa ärenden kan hanteras på delegation och således inte behöver beslutas av nämnden. Vad gäller kontrollerande/uppföljande ärenden så har förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola tillsammans stått för ca 70 % av dessa. Sammanfattningsvis kan sägas att nämnden till stor del har beslutat om ärenden kopplat till kultur och fritid samt till största del följt upp ärenden inom skolområdet. Nämndens presidium lyfter fram att satsningen på Norrbottens bästa skola under 2016 till stor del handlat om att följa upp olika parter synpunkter. Satsningen på Norrbottens bästa skola har, enligt presidiet, ännu inte varit i det stadiet att det varit möjligt för nämnden att fatta beslut kopplat till satsningen, men att det kommer att komma längre fram i processen.

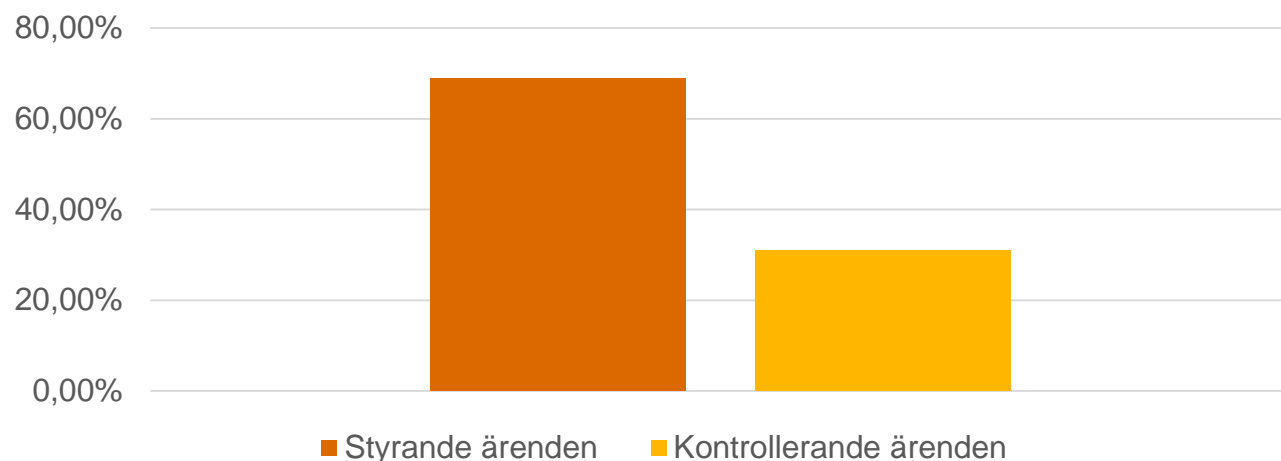
Del 5

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag enligt reglementet

- **Fysisk detaljplanering**
- **Bygglovsprövning och byggtillsyn**
- **Livsmedel, tillsyn, taxor etc**
- **Tillsyn av miljö, bevakning natur och miljö**

Samhällsbyggnadsnämnden

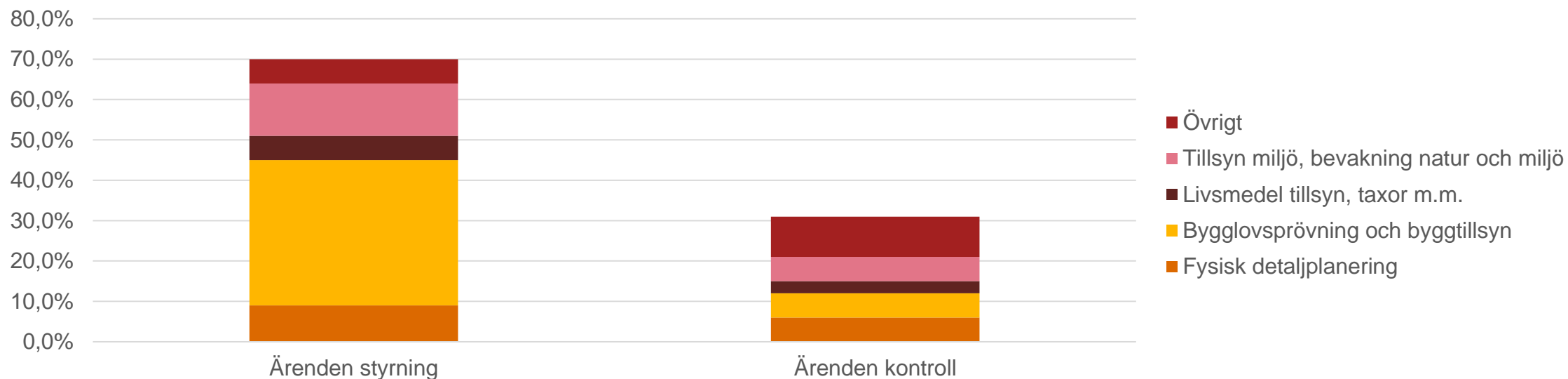

Kommentarer: Av granskningen av samhällsbyggnadsnämndens protokoll framgår att 69 % av de ärenden nämnden hanterat varit av beslutande karaktär och att 31 % av ärendena varit av kontrollerande/uppfoljande karaktär. Av protokollen samt träffen där nämndens presidium bjudits in framgår att fördelningen av beslutande och kontrollerande ärenden till stor del beror på de beslut nämnden fattat kring exempelvis bygglov, dispenser m.m.

Av granskningen framgår även att nämnden totalt sett har behandlat fler ärenden per sammanträde än snittet för styrelsen och övriga ärenden. Ärendena tar i genomsnitt kortare tid än snittet för styrelsen och nämnderna tillsammans.

	Totalt antal ärenden	Total tid sammanträden	Ärenden/sammanträde	Minuter/sammanträde	Minuter/ärende
Samhällsbyggnadsnämnden	152	1490	37	166	10
Snitt samtliga nämnder	189	2084	26	235	12

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommentarer: Granskningen av nämndens protokoll visar att 36 % av nämndens samtliga ärenden rör beslut inom området bygglov, byggtillsyn m.m. och att 13 % rör beslut kopplade till tillsyn och bevakning av miljö och natur. Enligt presidiet är det inte ett oväntat resultat eftersom dessa områden är en betydande del av de uppgifter nämnden har enligt lagstiftning.

Vad gäller kontrollerande/uppföljande ärenden så har "övrigt" stått för den största delen följt av tillsyn och bevakning av miljö och natur, bygglovsprövning, byggtillsyn m.m. samt fysisk detaljplanering. Vid träffen med presidiet lyfts det fram att det även sker uppföljning kopplat till nämndens ansvarsområden som inte syns i protokollen.

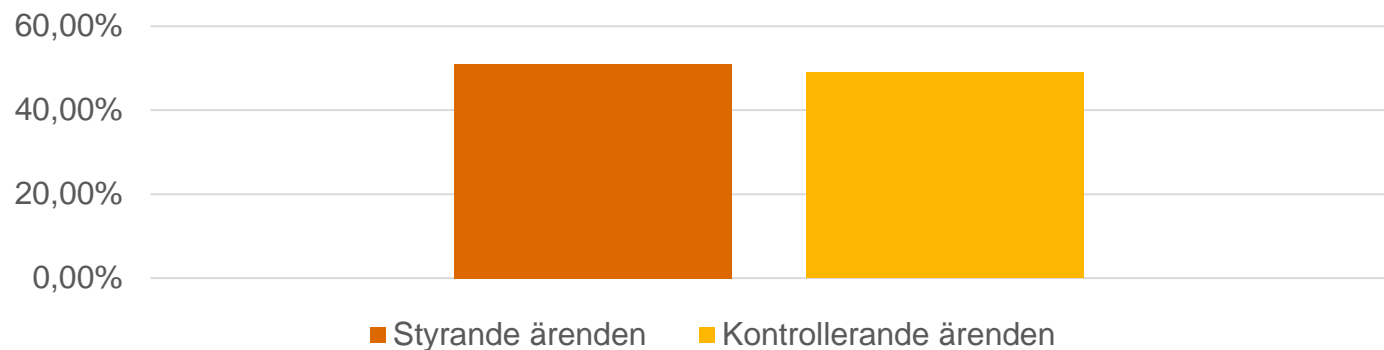
Del 6

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag enligt reglementet

- **Äldreomsorg**
- **Individ- och familjeomsorg inkl. flyktingfrågor och arbetsmarknad**
- **Handikappomsorg**
- **Hälso- och sjukvård m.m. (enligt HSL)**
- **Övrigt (bl.a. remissyttranden, delgivningar, beslut fattade på delegation)**

Socialnämnden

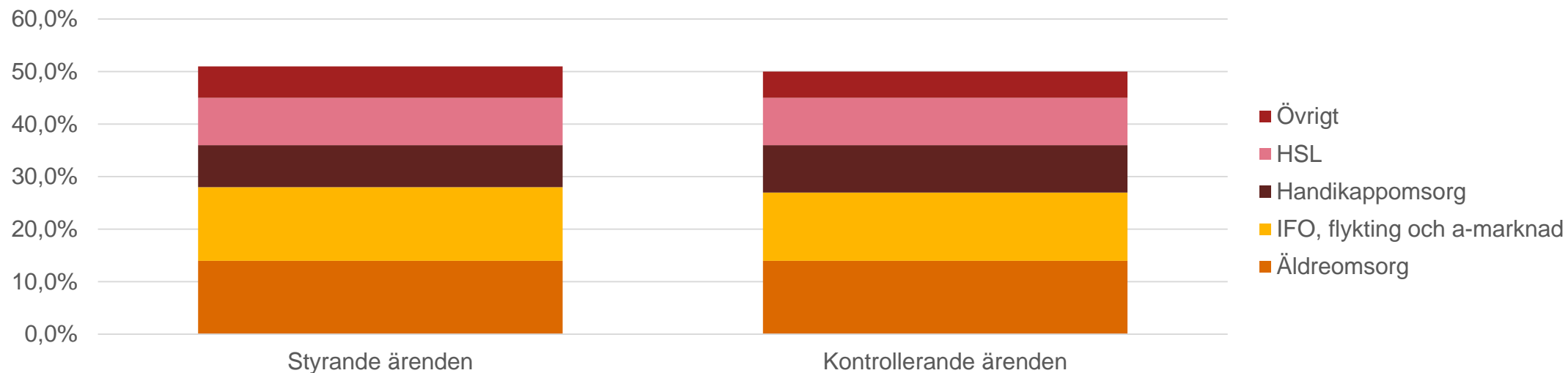

Kommentarer: Av granskningen av socialnämndens protokoll framgår att nämnden behandlat ungefär lika många ärenden där nämnden styrt/beslutat i ett ärende som när nämnden kontrollerat eller följt upp ett ärende. Av insamlad statistik framgår att nämnden under året har behandlat färre ärenden än snittet för styrelsen och övriga nämnder. Detta uppges bland annat bero på att en del ärenden enbart hanteras i enskilda utskottet och inte i nämnden.

Nämnden har även haft förre ärende per sammanträde och något längre sammanträden än genomsnittet. Ett ärende har i genomsnitt tagit tre minuter längre tid att behandla än snittet hos styrelsen och övriga nämnder. Vid träffen där presidiet bjudits in anges att nämnden hellre låter ärenden ta lite längre tid på sammanträdena än att det inte finns konsensus när beslut i ärenden fattas.

	Totalt antal ärenden	Total tid sammanträden	Ärenden/sammanträde	Minuter/sammanträde	Minuter/ärende
Socialnämnden	146	2205	16	245	15
Snitt samtliga nämnder	189	2084	26	235	12

Socialnämnden

Kommentarer: Granskningen av nämndens protokoll visar på att äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen är de verksamheter som både har styrts och följts upp i högst utsträckning av socialnämnden under 2016. Totalt sett har ärenden inom dessa två områden stått för 55 % av ärendena som nämnden hanterat vid sina sammanträden under 2016. Detta uppges inte vara så konstigt eftersom dessa områden är två ”tungta områden” som står för en stor del av nämndens samlade kostnader.

Vidare visar granskningen av protokollen att nämnden styr och följer upp de andra två områdena som nämnden ansvarar för, d.v.s. handikappomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården i vardera ungefär lika stor utsträckning.

Del 7

Övriga iakttagelser och kommentarer

Övrigt som framkom under träffen med presidierna

- Det händer att ärenden studsar både mellan styrelsen och nämnderna, samt mellan nämnderna. Exempelvis kan det gälla ärenden som rör skolor där barn- och utbildningsnämnden har ansvar att leverera undervisning medan kommunstyrelsen ansvarar för fastigheten. Det uppges vara olyckligt när ärenden studsar mellan nämnder och det anges vid träffen med presidierna att det kontinuerligt pågår ett arbete med att förtydliga vilken nämnd som ansvarar för vad.

Viktiga områden för styrelsen och nämnderna 2017

- Kommunstyrelsen:
 - Kommunens långsiktiga ekonomi, att anpassa kommunens ”kostym” efter reella behov.
 - Bredbandssatsningen, att sy ihop detta koncept på ett sätt som är ekonomiskt försvarbart, i tid och som avser hela kommunen.
 - Ta fram en lokalförsörjningsplan
- Barn- och ungdomsnämnden:
 - Satsningen Norrbottens bästa skola rullar vidare
 - Bättre resultat för elever och bättre kontakt mellan skolorna och föräldrarna
 - Att säkerställa jämlikhet mellan tjejer och killar inom fritidsområdet
 - Hembygdskultur, att medborgare ska vara mer stolta över den
 - Hälsa hos unga kopplat till resultat i skolan
 - Integration av nyanlända

Övrigt som framkom under träffen med presidierna

Viktiga områden för styrelsen och nämnderna 2017

- Samhällsbyggnadsnämnden:
 - Nämnden är konjunkturberoende och är ännu lite i ett vakuum i väntan på Barents center som kommer ge nämnden mycket arbete
 - Presidiet anger att om samhällsbyggnadsnämnden har mycket jobb då tyder det på att det blomstrar i kommunen
- Socialnämnden:
 - Ett ha en budget i balans 2018
 - Integration av nyanlända
 - Att nå en långsiktig lösning för äldreomsorgen och då framförallt avseende särskilda boenden och trygghetsboenden
 - Frivilliga verksamheter såsom exempelvis Kompassen ses av presidiet som viktiga verksamheter både på kort och lång sikt

Del 8

Måluppfyllelse

Måluppfyllelse

Av 2016 års rapportering framgår i delårsrapporten prognos och i sammanställning för helår preliminärt utfallet vad gäller måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi för kommunstyrelsen och nämnderna. Utifrån dessa redovisningar av måluppfyllelse vill vi lyfta fram följande för respektive revisionsobjekt:

Kommunstyrelsen

- Av kommunstyrelsens 13 mål för 2016 når styrelsen preliminärt fem mål, sex av målen nås delvis.
- Kommunstyrelsen gör preliminärt underskott på 206 tkr mot budget. Prognosen vid delåret 2016 var ett underskott på 884 tkr.

	Delårsrapport 2016	Helår 2016 (preliminärt)
Antal mål som nåtts	5	5
Antal mål som delvis nåtts	3	6
Antal mål som inte nåtts	4	2
Mål som ej kunnat bedömas	1	-

Barn- och ungdomsnämnden

- Av barn- och ungdomsnämndens 11 mål för 2016 når nämnden preliminärt tre mål, åtta mål nås delvis.
- Barn- och ungdomsnämnden gör ett preliminärt överskott på ca 2 855 tkr mot budget. Prognosen vid delåret 2016 var ett överskott på 99 tkr.

	Delårsrapport 2016	Helår 2016 (preliminärt)
Antal mål som nåtts	0	3
Antal mål som delvis nåtts	11	8
Antal mål som inte nåtts	-	-
Mål som ej kunnat bedömas	-	-

Måluppfyllelse forts.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Av samhällsbyggnadsnämndens fem mål för 2016 når nämnden preliminärt tre mål, två av målen nås delvis.
- Samhällsbyggnadsnämnden gör preliminärt ett överskott på 75 tkr mot budget. Prognosen vid delåret 2016 var en budgetavvikelse på 0 kr.

	Delårsrapport 2016	Helår 2016 (preliminärt)
Antal mål som nåtts	2	3
Antal mål som delvis nåtts	3	2
Antal mål som inte nåtts	-	-
Mål som ej kunnat bedömas	-	-

Socialnämnden

- Av socialnämndens åtta mål för 2016 når nämnden preliminärt fem mål, tre mål nås delvis.
- Socialnämnden gör ett preliminärt underskott på ca 5 614 tkr mot budget. Prognosen vid delåret 2016 var ett underskott på 1 542 tkr. Detta trots ett tilläggsanslag på 7 000 tkr under 2016.

	Delårsrapport 2016	Helår 2016 (preliminärt)
Antal mål som nåtts	0	5
Antal mål som delvis nåtts	7	3
Antal mål som inte nåtts	-	-
Mål som ej kunnat bedömas	1	-

Del 9

Revisionella bedömningar

Revisionella bedömningar

Utifrån den granskning som genomförts avseende hur styrelsen och nämnderna styrt och kontrollerat sina verksamhetsområden under 2016 samt hur måluppfyllelsen preliminärt varit för året är våra bedömningar följande för respektive revisionsobjekt:

Kommunstyrelsen:

- Vår bedömning är att kommunstyrelsen till övervägande del har styrt och följt upp sina respektive verksamhetsområden på ett tillfredställande sätt under 2016. Vi noterar att totalt 13 % av de ärenden styrelsen hanterar berör uppsikt över nämnder och kommunägda bolag och bedömer att styrelsen bör överväga om detta är ett område som kan utvecklas ytterligare.
- Vår bedömning är att kommunstyrelsen till övervägande del bedrivit en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet utifrån redovisad måluppfyllelse i verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv. Flertalet av uppsatta verksamhetsmål nås helt eller delvis, samtidigt som styrelsen visar på ett mindre underskott mot fullmäktiges tilldelade ram.

Barn- och ungdomsnämnden

- Barn- och ungdomsnämnden har till övervägande del styrt och följt upp sina respektive verksamhetsområden på ett tillfredställande sätt under 2016. Vi noterar dock att en relativt stor del av den styrning nämnden har utövat berör föreningsbidrag, vilket ekonomiskt sett är en liten del av nämndens verksamhet. Vi ser det som positivt att dessa ärenden för 2017 är delegerade nedåt i organisationen.
- Vår bedömning är att nämnden till övervägande del bedrivit en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet utifrån redovisad måluppfyllelse i verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv. Samtliga uppsatta verksamhetsmål nås helt eller delvis, samtidigt som nämnden visar på ett ekonomiskt resultat inom fullmäktiges tilldelade ram.

Revisionella bedömningar forts.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Samhällsbyggnadsnämnden har styrt och följt upp sina respektive verksamhetsområden på ett tillfredställande sätt under 2016. Vi noterar att det vid träffen med presidiet framkommit att en del av den uppföljning som nämnden ägnar sig åt inte protokollförs. Vi bedömer att nämnden bör överväga hur detta framöver kan synliggöras i nämndens protokoll för att förtydliga vilken uppföljning som nämnden faktiskt gör avseende sina verksamhetsområden.
- Vår bedömning är att nämnden till övervägande del bedrivit en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet utifrån redovisad måluppfyllelse i verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv. Samtliga uppsatta verksamhetsmål nås helt eller delvis, samtidigt som nämnden visar på ett ekonomiskt resultat inom fullmäktiges tilldelade ram.

Socialnämnden

- Socialnämnden har till övervägande del styrt och följt upp sina respektive verksamheter på ett tillfredställande sätt under 2016. Vi noterar dock att socialnämnden, även under 2016, har haft utmaningar avseende att nå en ekonomi i balans. Vi bedömer att nämnden fortsatt bör arbeta ytterligare för att säkerställa att den uppföljning nämnden efterfrågar och erhåller är tillräcklig och att nämnden fattar aktiva beslut för att komma till rätta med underskottet utifrån denna uppföljning.
- Vår bedömning är att nämnden i begränsad utsträckning bedrivit en ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet. Detta utifrån redovisad måluppfyllelse i verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv. **Samtliga uppsatta verksamhetsmål nås helt eller delvis. Detta har dock inte skett inom den ekonomiska ram som tilldelats nämnden trots ett större tilläggsanslag under året.**